

18. februar 2016

Henvendelse til Beskæftigelsesministeren og Beskæftigelsesudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K
Telefon 33 37 55 00

Vedrørende L 113 forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om individuel boligstøtte, integrationsloven og forskellige andre love. (Kontanthjælpsloft, 225-timersregel, ferie til uddannelses- og kontanthjælpsmodtagere m.v).

Den 3. februar 2016 fremsatte beskæftigelsesminister Jørn Neergaard Larsen forslag til indførelse af et nyt kontanthjælpsloft og en 225-timersregel for modtagere af kontanthjælp m.v. (integrationsydelse og uddannelses- og kontanthjælp) mv..

Det nye kontanthjælpsloft gælder for den enkelte modtager af hjælp. Loftets størrelse afhænger af, hvilken ydelsessats personen modtager, og af, om personen er gift/samlevende, enlig eller forsørger. Loftet omfatter integrationsydelse, uddannelseshjælp og kontanthjælp (herunder aktivitets-, barsels-, og bidragstillæg), særlig støtte og boligstøtte. Hvis de samlede ydelser til personen overstiger loftet, reduceres særlig støtte og boligstøtte.

Lovforslaget udmønter aftale om et kontanthjælpssystem indgået den 18. november 2015 mellem regeringen (Venstre) og Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti.

Lejernes LO har vurderet lovforslaget. LLO er alvorligt bekymret for følgende uheldige effekter af lovforslaget.

- 1) En væsentlig stigning i antallet af udsættelser af lejere
- 2) En urimelig behandling af boligsøgende på venteliste.

Ad 1) En væsentlig stigning i antallet af udsættelser af lejere

LLO har beregnet, hvorledes reducere i særlig støtte og boligstøtte påvirker levevilkårene for forskellige familietyper.

Vi har ikke som Beskæftigelsesministeriet alene vurderet ændringen i rådighedsbeløbet efter boligudgift, men også undersøgt, om de forskellige familietyper kan få et

Adresse	Telefon	Bank	Telefax	Email
Reventlowsgade 14 ⁴ 1651 København V	33 86 09 10	5301 0381423	33 86 09 20	llodk@llodk.dk

familiebudget til at hænge sammen, hvis kontanthjælpen reduceres sådan som foreslået af ministeren.

Vi har sammenlignet rådighedsbeløbet efter skat og nettoboligudgift med familiebudgetter, sådan som de af en ekstern ekspertgruppe (CASA) er blevet beregnet for Forbrugerstyrelsen. Oversigten er vedlagt som bilag. Vi har med udviklingen i forbrugerprisindekset ajourført det senest udarbejdet, nemlig Forbrugerstyrelsens husholdningsbudget 2001, til november 2015.

Vi har af ressourcemæssige grunde ikke kunne gøre det for alle familietyper nævnt i ekspertgruppens rapport til Forbrugerstyrelsen, men vi anbefaler, at ministeriet sammenligner rådighedsbeløbet efter bolig og skat med standardbudgettet for alle de familietyper, hvor man allerede har beregnet tabet i rådighedsbeløb som følge af kontanthjælpsloftet.

Beskæftigelsesministeriet har beregnet konsekvenserne ved brug af gennemsnittal for lejeniveauet. Ministeriet har valgt at bosætte alle familietyper eksklusiv enlige uden børn i en 100 m² lejeboliger og lejen er sat til 743 kr. pr. m². Enlige uden børn i en 45 m² bolig til 746 kr. pr. kvm. Beregningerne fra ministeriet viser, at familierne kan miste op til 2.879 kr. pr. måned i samlet hjælp, hvis der indføres et kontanthjælpsloft.

Hvor mange af de 152.900 fuldtidspersoner, der ifølge lovforslaget var i kontanthjælpssystemet i andet kvartal 2015, der tvinges ud af deres lejlighed, fordi husleje og leveomkostningerne ikke længere kan dækkes af kontanthjælpen, er ikke belyst i lovforslaget. Det kræver at man kobler husleje og kontanthjælp og standardtal for leveomkostninger for de enkelte familier.

Et væsentligt element er risikoen for en stigning i udsættelser af lejere, som bor i højlejeboliger i den private udlejningssektor. Her bor familier, hvis økonomi kan være spændt til det yderste, og for hvem det vil være en katastrofe at skulle leve af kontanthjælp. Ministeriets beregningseksempler kan ikke bruges for disse familier, da familier i højlejeboliger bor til væsentlig højere leje, end den leje (740 kr. pr m²) og boligstørrelse, som ministeriet har anvendt i sin konsekvensanalyse.

Således er den beregnede gennemsnitlige leje for de ca. 50.000 uregulerede privatejede udlejningsboliger opført efter 1991 864 kr. pr m² årligt (en opgørelse af den gennemsnitlige leje på 810 kr. pr. m² i undersøgelsen udført af Dreamgruppen).

Lejeniveauet i de efter vores beregninger og analyse i dag ca. 45.000 (Boligministeriet mente ca. 36.000) Brl. § 5.2 moderniserede lejligheder var jf. Ministeriets 2006 undersøgelse 860 kr. pr m² (alle) og 941 kr. pr m² (Kbh.), dvs. i dag i 1000 og 1094 kr. pr m² årligt (reguleret med nettoindex). I dag sætter Nævn og Boligret rask væk lejen til 12-1400 kr. pr m².

Det er boligmarkedets dyre lejeboliger. Det er boligmarkedets højlejeboliger. Mange lavindkomster og par på boligmarkedet bor der, fordi det er vanskeligt at låne til køb af en

andelsbolig eller en ejerlejlighed. Det er disse familier, der, såfremt familien rammes af skilsmisse og arbejdsløshed, vil blive afhængige af kontanthjælp og det er disse familier, som får deres rådighedsbeløb yderligere beskåret af kontanthjælpsloftet.

Kontanthjælpsloftet er ikke en sag om flygtninge og integration, men om almindelige danske familier i krise, med udsigt til dagpenge i kort tid eller slet ingen dagpenge, og som stoler på et offentligt skattebetalt servicenet, der giver familierne en rimelig tid til at tilrette sig de nye vilkår. Tre fjerdedel af kontanthjælpsmodtagerne er etniske danskere.

Lejernes LO mener, at indførelse af kontanthjælpsloftet vil øge antallet af udsættelser af lejere, som rammes af skilsmisse/arbejdsløshed, og som bor i højlejeligheder. Efter en konstant stigning fra de første målinger i 2002 frem til 2011 faldt antallet af udsættelser for første gang i 2012. Da udsættelsestallet toppede i 2011, rykkede fogeden ud 4.405 gange. I alt er faldet i udsættelser fra 2011 til 2014 på 1.221. Dermed er udsættelsestallet faldet med 28 procent. De over tre tusinde udsættelser i 2014 er dog stadig mere end dobbelt så mange udsættelser, som de cirka 1.500 udsættelser, der blev foretaget i 2002, hvor Domstolsstyrelsen første gang lavede statistikken.

Det er uansvarligt at skabe grundlag for nye udsættelser. I det følgende fremlægger vi tre beregninger, der viser hvorledes lejere i højlejeligheder vil blive ramt af kontanthjælpsloftet.

En fraskilt enlig mor med et barn skulle efter forbrugerstyrelsens standardbudget på kort sigt i nov. 2015 have et beløb på 9.890 kr. pr mdr. til mad, beklædning, sundhed, fritid og kommunikation, og dagligvarer, men ikke varige forbrugsgoder og ikke til bil. Niveauet for kontanthjælp og kontanthjælpsloftet betyder, at hun efter en beskæring af boligstøtte og særlig støtte til en nyere lejlighed på 85 m² til 1000 kr. pr m² om året, skal spare 3.059 kr. på standardbudgettet om måneden. Bor hun i en dyrere bolig, fx en bolig til 1200 kr. pr. m², skal hun skære 4.474 kr. i standardbudgettet. Det er klart, at ferien ryger, men herefter vil der skulle skæres i udgifterne til gaver, læsning og fritidsaktiviteter.

En enlig mand, der kommer på kontanthjælp, og som bor i en nyere moderniseret privat lejlighed på 75 m² til 1200 kr. pr. m² om året skal ifølge forbrugerstyrelsens standardbudget på kort sigt have 8.077 kr. pr. mdr. til mad, beklædning, sundhed, fritid og kommunikation, og dagligvarer, men ikke varige forbrugsgoder og ikke til bil. Kontanthjælpsloftet betyder, at han mister 1.228 kr. om måneden, og han skal i alt spare 2.291 kr. om måneden på standardbudgettet. Bor han, da han kommer på kontanthjælp, i en helt nyopført lejlighed på 65 m² til 1.400 kr. om måneden mister han 1.311 kr. om måneden i boligstøtte og han skal i forhold til standardbudgettet skære 5.869 kr. om måneden.

Et par, der begge kommer på kontanthjælp, med et barn i nyere moderniseret privat lejlighed på 85 m² til 1000 kr. pr. m² om året skal ifølge forbrugerstyrelsens standardbudget på kort sigt have 18.283 kr. pr. mdr. til mad, beklædning, sundhed, fritid og kommunikation, og dagligvarer, men ikke varige forbrugsgoder og ikke til bil. Kontanthjælpsloftet betyder, at familien mister 4.868 kr. om måneden og familien skal på standardbudgettet spare i alt 5.247 kr. om måneden.

Det se, at der ikke går lang tid, så hænger budgettet for disse famlietyper ikke sammen, huslejen kan ikke betales, og herefter udsættes familien.

Lejernes LO opfordrer beskæftigelsesministeriet til kritisk at analyse vilkårene for lejere i de dyre lejligheder. LLO's beregninger viser, at mange af disse familier vil blive ramt urimeligt af en hustandsbegivenhed. Selvfølgelig skal man ikke kunne bo varigt i en dyr lejlighed eller ejerbolig, hvis man kommer på kontanthjælp. Men målet må være, at familierne får en rimelig tid med en rimelig økonomi til at tilpasse sig de nye vilkår.

2). En urimelig behandling af boligsøgende på venteliste

De almene boligorganisationer har ifølge svar på spm. 38 til By – og Boligudvalget 2013 – 2014 i 2012 modtaget ventelistegebyrer på i alt 122.300.983 kr., svarede til gennemsnitligt 230 kr. pr. lejemål.

I disse år pålægger kommunerne i højere og højere grad den almene sektor at fremskaffe boliger til flygtninge.

Kontanthjælpsloftet vil betyde, at kommunerne skal fremskaffe flere betalelige boliger i den almene sektor. Hertil vil kommunerne bruge den boligsociale anvisningsret i den almene udlejningssektor.

De opskrevne på venteliste kan ikke andet end føle sig urimeligt behandlet, når deres placering på ventelisten til bestemt boligområde ustandseligt rykkes ned, fordi boligorganisationen skal aflevere boliger til den boligsociale anvisning.

Lejernes LO opfordrer derfor Folketinget til at sikre, at der bygges flere almene boliger, og at bestanden af betalelige boliger både i den almene og i den private udlejningssektor ikke udtynnes, fordi boligerne moderniseres unødigt indvendigt.

I den almen sektor har beboerne en vis indflydelse på denne aktivitet, men i den private udlejningssektor er beboerne sat uden indflydelse. Her bestemmes moderniseringsaktiviteten af lejlighederne ved genudlejning af udlejers ønske om at hæve afkastet fra investering i private udlejningsejendomme.

Med venlig hilsen

Helene Toxværd,
Formand

Jesper Larsen
Cheføkonom.

Bilag

Standardbudgetter 2001 fra rapporten til "Hvad koster det at leve", marts 2002 udarbejdet for Forbrugerinformation, Forbrugerstyrelsen af Finn Kennet Hansen, Center for alternativ samfundsanalyse (CASA).

Tabel 8.A: Husholdningsbudget på kortere sigt for enlige med og uden børn. Udgift pr. måned. (Normalpriser)

	Enlig kvinde 18-29 år	Enlig kvinde 30-49 år	Enlig mand 30-49 år	Enlig mand 50-64 år	Enlig kvinde med barn 3-6 år	Enlig kvinde med pige 11-14 år	Enlig kvinde 65 år +	Enlig mand 65 år +
Mad- og drikkevarer	2.205	2.019	2.655	2.622	2.961	2.889	1.749	2.168
Beklædning	367	327	313	373	755	79.739	106	45
Sundhed og hygiejne	650	621	402	344	709	860	491	356
Leg og fritid	2.226	2.129	2.132	2.068	2.513	2.883	1.050	1.046
Transport	538	538	538	538	538	665	291	291
Dagligvarer	298	298	298	298	285	285	298	298
Varige forbrugsgoder	0	0	0	0	0	0	0	0
Daginstitution	0	0	0	0	1.212	0	0	0
I alt pr. måned	6.284	5.932	6.338	6.243	8.973	87.321	3.985	4.204

Tabel 8.B: Husholdningsbudget på kortere sigt for par med og uden børn. Udgift pr. måned. (Normalpriser)

	Par, begge 30-49 år	Par, begge 30-49 år, barn 3-6 år	Par, begge 30-49 år, pige 11-14 år	Par, begge 30-49 år, barn: 0-½ år barn: 3-6 år	Par, begge 30-49 år, barn: 3-6 år pige: 11-14 år	Par, begge 30-49 år, barn: 0-½ år barn: 3-6 år pige: 11-14 år	Par, begge 65 år +
Mad- og drikkevarer	4.024	4.697	4.931	5.025	5.955	6.284	3.392
Beklædning	640	1.068	1.110	1.082	1.455	1.480	150
Sundhed og hygiejne	1.023	1.111	1.261	1.525	1.350	1.764	846
Spædbørnsudstyr	0	0	0	576	0	576	0
Leg og fritid	2.993	3.229	3.633	3.312	3.859	3.996	1.190
Transport	2.889	2.889	3.016	2.889	3.016	3.273	2.402
Dagligvarer	301	396	396	477	497	562	301
Varige forbrugsgoder	0	0	0	0	0	0	0
Daginstitution	0	1.212	0	1.212	1.212	1.212	0
I alt pr. måned	11.870	14.602	14.347	16.098	17.344	19.147	8.281

Tabel 5.A: Lege- og fritidsområdet for enlige med og uden børn. Udgift pr. måned

	Enlig kvinde 18-29 år	Enlig kvinde 30-49 år	Enlig mand 30-49 år	Enlig mand 50-64 år	Enlig kvinde med barn 3-6 år	Enlig kvinde med pige 11-14 år	Enlig kvinde 65 år +	Enlig mand 65 år +
Læsning	466	443	437	437	519	560	398	393
Kommunikation	575	575	575	575	584	706	165	165
Medie og musik	374	341	341	341	354	394	331	331
Legetøj	7	7	7	7	100	65	0	0
Foreningsliv	148	148	148	148	148	240	39	39
Sport og friluftsliv	137	137	137	68	137	221	13	13
Forlystelser	110	53	61	51	93	155	43	43
Ferie	379	379	379	379	399	399	191	191
Andet	189	189	189	189	342	342	82	82
Leg og fritid i alt	2.385	2.272	2.274	2.195	2.676	3.082	1.262	1.257

Tabel 5.B: Lege- og fritidsområdet for par med og uden børn. Udgift pr. måned

	Par, begge 30-49 år	Par, begge 30-49 år, barn 3-6 år	Par, begge 30-49 år, pige 11-14 år	Par, begge 30-49 år, barn: 0-½ år barn: 3-6 år	Par, begge 30-49 år, barn: 3-6 år pige: 11-14 år	Par, begge 30-49 år, barn: 0-½ år barn: 3-6 år pige: 11-14 år	Par, begge 65 år +
Læsning	499	575	617	575	692	692	410
Kommunikation	918	924	1.045	927	1.050	1.053	172
Medie og musik	369	382	422	394	434	434	348
Legetøj	7	100	65	169	159	227	0
Foreningsliv	296	296	388	296	388	388	78
Sport og friluftsliv	267	269	352	269	352	357	27
Forlystelser	114	120	216	120	222	222	84
Ferie	399	428	428	515	515	611	211
Andet	309	350	350	350	384	384	82
Leg og fritid i alt	3.178	3.444	3.883	3.615	4.196	4.368	1.412